

valószínűség szerint a késő középkor, illetve kora újkor folyamán rakódott le. A próbafeltárás során előkerültek a régi vámház alapfalai. A 18. századra keltezhető vámház az említett hordalékrétegre építették.

A megelőző feltárás két részből állt, a vámház maradványainak feltárásából és az eltemetett humusztér alatti régészeti objektumok feltárásából. A régi vámház falmaradványait kutatóárokokkal vizsgáltuk. A vámház eredetileg négyzet alaprajzú, zárt belső udvaros épület volt. Külső falainak hosszúsága 27 m. Feltártuk az épület É-i és Ny-i kerítőfalának alapozását teljes hosszában, valamint a D-i és a Ny-i alapfal jelentős részét. Szondázó jelleggel vizsgáltuk a belső főfalak alapozásait. A felmenő falak (egy kisebb falszakasz kivételével) nem maradtak meg. A 80–150 cm széles alapfalak jórészt terméskőből (mészkőből) épültek, helyenként téglával kiegészítve. Egyes belső falakat tisztán téglából építettek. Az alapozásokból kikerült téglák bélyegei alapján a 18. sz. első évtizedeiben készültek. Miután megfigyeléseink szerint a téglafalak egykorúak a kőfalakkal és a kőalapozásokból is kerültek elő ugyanilyen téglák, így a vámház építését a jelzett időszakra tehetjük. Az épület alatt korábbi építési fázis vagy más építmény nyomát nem észleltük.

Az épületen belül két téglaboltozatos pince maradványai is előkerültek. A pincék egykorúak az épülettel. Az ÉNy-i pincét az épület elbontásakor temették be. A déli pincét néhány évtizeddel korábban töltötték fel.

A markáns hordalékréteggel elfedett őshumusz alatti rétegből 99 objektum került elő. Az objektumok többsége az altalajba csak alig mélyedő cölöplyuk vagy kisebb árok, illetve gödör volt. Néhány cölöplyukból és árokból őskori cseréptöredékek kerültek elő. Az egyetlen jellegzetesebb darab (peremtöredék) a késő bronzkorba sorolható. Feltártunk egy nagyobb, két párhuzamos mederből álló árkot, valamint az árok mellett, azzal párhuzamosan futó kerítés maradványát: egyenes sorban leásott cölöpgödröket. A kettős árok és a kerítés az előkerült leletanyag alapján a 18. századra keltezhető. Mellettük még néhány más kisebb, meghatározhatatlan rendeltetésű gödör is újkorinak bizonyult. Az újkori objektumok között említést érdemel a már a próbafeltárás során előkerült téglabélésű kút, mely a vámházzal egy időben épült és csak a 20. sz. végén töltötték fel.

Feltártunk egy római kori, a Kr. u. 2. századra keltezhető faszerkezetű (hordóbélésű) kutat is. Betöltéséből nagyszámú kerámiatöredék került elő: jórészt korsók és hombárok töredékei.

A leletanyag a Hansági Múzeumban került.

TAKÁCS KÁROLY

256. Mórág, Tűzkődomb

(Tolna megye) U

Mórág K-i határ részében, a Bátaszék–Bonyhád közötti közúttól ÉK-re található a Tűzkődomb nevű őskori lelőhely. 2008. február 10-én helyszíni szemlét végeztünk pontos kiterjedésének tisztázása érdekében.

2006-ban a község településrendezési tervéhez készített hatástanulmányban rögzítettem a lelőhely határait. Ehhez képest a megközelítőleg ugyanekkor, a lelőhely levédéséhez készült dokumentációban Zalai-Gaál István csak a 0247/7 hrsz. területet jelölte érintettnek, amelyen egykor az ásatások folytak.

Most a lelőhely nagyobb részén tarló volt, ezért terepbejárást nem tudtunk végezni. A helyiek által „kisdombnak” nevezett részen ennek ellenére a felszínen nagyon sok lelet mutatkozott. A helyszínelés egy területen módosította a hatástanulmányban felvázolt lelőhelyhatárt. A lelőhely K-i szélénél található É–D-i irányú földúttól K-re található tsz-épületek területén korábban már a dombvonulat alsó lankáit – és vele együtt az esetleg ott feltételezhető objektumokat – elhordták. Így a lelőhely K-i határát a 0237 helyrajzi számú földút jelenti.

ÓDOR JÁNOS GÁBOR

257. Nagyatád, László-telep

(Somogy megye) Ő, Kő

A 2008. augusztus 18-án végzett terepbejárást során kis területen, őskori kőeszköz töredékét, középkori kerámiatöredékeket és több salakot találtunk. Elképzelhető, hogy a megtalált régészeti leletanyag egy nagyobb lelőhely É-i részére esik, esetleg lemosódás.

Munkatárs: Nyári Zsolt.

NÉMETH PÉTER GERGELY

258. Nagykanizsa, Magyar utca

(Zala megye) N, Á

A Nagykanizsa belvárosában a Dózsa II–Corvin Tr. állomás közötti 10 kV-os kábelcsere kapcsán a kivitelezési munkákkal egybekötött régészeti szakfelügyeletet 2008. szeptember 23–26. között végeztük el. A kábelcsere a Magyar és a Dózsa utca kereszteződésénél indulva érintette a régészeti lelőhelyet.

A Corvin utcában kezdődött a munka, ahol a vezeték egy korábban már kiásott kábel nyomvonalát követte emeletes lakóházak előtt. A 40 cm széles, átlagosan 60 cm mély árokban régészeti jelenség nyomát nem találtuk. A bolygatott földben azonban néhány, talán népvándorlás kori oldaltöredék előkerült. Hasonló volt a helyzet a Dózsa György utcában is, ahol már családi házas övezetben folytatódott a kábelcsere. A kiásott árok betöltése erősen bolygatott, kevert volt. A forgatott földből itt is előkerült néhány oldal- és peremtöredék (népvándorlás kori és Árpád-kori). Régészeti objektum, jelenség azonban itt sem volt megfigyelhető.

Az átkutatott utcaszakaszokon (Corvin utca, Dózsa György utca 1-43.) korábban már bolygatott, beépített, aszfaltos járdával fedett területen, régészeti objektum és jelenség nem volt megfigyelhető. A forgatott földben azonban néhány népvándorlás kori és Árpád-kori perem- és oldaltöredék előkerült. Ennek alapján valószínűnek tartom, hogy a Nagykanizsa, Magyar utca néven ismert